

INFORMACJE KRAJOZNAWCZE

Wisła – najważniejsza i najdłuższa rzeka Polski o długości 1047 km. Jest także najdłuższą rzeką w zlewisku Morza Bałtyckiego. Źródła rzeki znajdują się w południowej Polsce, na wysokości 1106 m n.p.m., na zachodnim stoku Baraniej Góry w Beskidzie Śląskim, są to: Biała Wisielka i uznawana za pierwotne źródło, Czarna Wisielka, jak również potok Malinka. Zasadniczy kierunek biegu Wisły jest południkowy. Wisła przepływa przez wiele dużych miast, takich jak Kraków, Sandomierz, Puławy, Warszawa, Płock, Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Świecie, Grudziądz, Tczew i Gdańsk. Wisła posiada deltę i uchodzi do Zatoki Gdańskiej.

Tum – archikolegiata NMP i św. Aleksego – kościół wzniesiony w XII wieku, znajdujący się w pobliżu dawnej lokalizacji wczesnośredniowiecznego grodu. Należy do najlepszych przykładów architektury romańskiej w Polsce, zbudowana z granitu, piaskowca i kamienia polnego. W czasie II wojny światowej zniszczona. Odbudowana w latach 1947 – 1961.

Ciechocinek – miasto na Kujawach o charakterze uzdrowiskowym. Występują tu wody lecznicze: chlorkowo-sodowe, bromkowe, jodkowe, żelaziste, borowe, które pochodzą z licznych na tym terenie źródeł solankowych. Leczy się tutaj choroby narządów ruchu, reumatyczne, ortopedyczno-urazowe, kobiece, układu oddechowego, nerwowego i krążenia. Park Tężniowy założony w 1908 r. z trzema tężniami z lat 1824-1859 według projektu Jakuba Graffa o łącznej długości 1741 m - zabytek techniki, zespół uzdrowiskowy (pensjonaty, łaźienki, pijalnia wód, parki i warzelnia soli).

Chełmno – miasto w dolinie Dolnej Wisły, nad Wisłą i wpadającą do niej Frybą, stolica historyczno-geograficznego regionu Ziemia Chełmińska, 40 km na północ od Torunia i 30 km na zachód od Grudziądza. Łącznie z Toruniem jest najstarszym miastem tego obszaru, prawa miejskie w 1233 r. Chełmno jest wyjątkowo bogate w zabytki, zachowało się tutaj sześć gotyckich kościołów, prawie nienaruszony średniowieczny układ urbanistyczny oraz prawie cały obwód murów miejskich, renesansowy ratusz, a także wiele kamienic, z których najstarsze sięgają XIII w. Zabytki Chełmna znajdują się na Europejskim Szlaku Gotyku Ceglanego.

Świecie – miasto w Polsce położone w woj. kujawsko-pomorskim położone jest na Pojezierzu Pomorskim w regionie etno-kulturowym Kociewia, u ujścia rzeki Wdy do Wisły. Jedno z najstarszych miast polskich pierwsza wzmianka z 1198 r. Prawa miejskie chełmińskie Świecie otrzymało w roku 1338. Zabytki: zamek krzyżacki z lat ok. 1335–1350, gotycki na planie kwadratu, pierwotnie z czterema narożnymi basztami oraz krzywą wieżą – najwyższym tego typu obiektem w Polsce. Mury obronne z XIV w., zachowane w znacznym stopniu. Klasztor pobernardyński i kościół Niepokalanego Poczęcia NMP, ratusz, kamienice mieszczańskie, neogotycki kościół św. Andrzeja Boboli.

Rezerwat przyrody Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego – najstarszy rezerwat przyrody w Polsce i drugi pod tym względem w Europie. Położony na południowo-wschodnim krańcu Borów Tucholskich. Największy rezerwat cisa w Polsce (3559 szt.) w tym wiele kilkusetletnich.

Toruń – miasto siedziba marszałka województwa kujawsko-pomorskiego jedno z najstarszych miast Polski – prawa miejskie w 1233 r. Prawobrzeżna część miasta leży na Pomorzu, lewobrzeżna część położona jest na Kujawach. Miasto leży nad Wisłą i Drwęcą. Główne zabytki: katedra św. św. Janów Chrzciciela i Ewangelisty, Kościół pofranciszkański Wniebowzięcia NMP, Kościół św. Jakuba, Rynek Staromiejski i Nowomiejski, Ratusz Staromiejski, kościół poewangelicki św. Ducha, ruiny zamku krzyżackiego, Dom Eskenów, zespół mieszczańskich kamienic, kamienica Pod Gwiazdą, pomnik Mikołaja Kopernika, Dwór Artusa, Planetarium, mury obronne, zabytkowe baszty i bramy.

Kutno – muzeum Bitwy nad Bzurą mieści się w budynku klasycystycznego mauzoleum, wzniesionym w 1840 r. W Bitwie nad Bzurą trwającej pomiędzy 9–22.09.1939 r. poległo ok. 16 000 żołnierzy polskich, w tym trzech generałów, około 34 000 żołnierzy odniosło rany a około 150 000 dostało się do niewoli. Bitwa zakończyła się klęską wojsk polskich. Przesłała do historii jako największa bitwa oręża polskiego, największa bitwa Kampanii Wrześniowej i jedyna, kiedy w tej kampanii wojska polskie osiągnęły przewagę taktyczną.

Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego – utworzony 08.09.2005 r. o powierzchni 55642,5 ha posiada Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny który znajduje się w pomennonicka chacie w Chrystkowie z 1770 r. Liczne rezerваты przyrody i pomniki przyrody.

Zarząd Oddziału PTTK w Kozienicach

Urząd Miejski w Kozienicach
oraz ENEA Wytwarzanie sp. z o.o.
zapraszają do udziału w

XX Rajdzie Nadwiślańskim

Ciechocinek – Chełmno – Świecie – Toruń

20-22 kwietnia 2018 r. (piątek-niedziela)

Sponsor

wsparcie finansowe

CELE RAJDU

- popularyzacja pieszej turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa w szkołach regionu kozienickiego;
- poznanie walorów turystyczno-przyrodniczych rzeki Wisły i Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego;
- edukacja krajoznawcza i przyrodnicza dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych;
- udział w akcji ZG PTTK – Wędruj z nami szlakami niepodległości;
- uczczenie 100-rocznicy Odzyskania Niepodległości;
- popularyzacja czynnego wypoczynku po pracy i nauce;
- zdobywanie odznak turystyczno-krajoznawczych;
- zachęcanie uczniów i nauczycieli do uprawiania turystyki w ramach Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych.

ORGANIZATOR

PTTK Oddział w Kozienicach

WARUNKI UCZESTNICTWA

- zgłoszenia do dnia **13 kwietnia 2018 r. (piątek)**;
- osobiście w siedzibie Oddziału nowy adres: Kozienice, ul. Kopernika 8 lok. 31;
- poczta elektroniczną na adres: pttkkozienice@poczta.onet.pl;
- wraz ze zgłoszeniem należy dokonać wpłaty wpisowego w wysokości:
  - 185 zł** członkowie PTTK,
  - 200 zł** młodzież i dzieci,
  - 215 zł** pozostali turyści,
- młodzież i dzieci uczestniczą w rajdzie pod opieką pełnoletniego opiekuna;
- opiekunowie grup /minimum 10 osób/ biorą udział w rajdzie bezpłatnie;
- ilość miejsc ograniczona **/43 osoby/**. **UWAGA decyduje kolejność wpłat!!!**

ŚWIADCZENIA DLA UCZESTNIKÓW

- Pamiątkowy znaczek rajdowy.
- Przejazd autokarem na trasie Kozienice – Łowicz – Ciechocinek – Grubno – Świecie – Toruń – Kutno – Łowicz – – Kozienice /ok. 950 km/ oraz dowieszenie grup SKKT do szkoły macierzystej.
- 2 noclegi w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie – pokoje 2 os. z łazienkami.
- 2 śniadania i 2 obiadowe.
- Bilety wstępu do: tężni w Ciechocinku, zamku w Świeciu, muzeum Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie, twierdzy Toruń – fort IV.
- Przewodnika po Chełmnie /2 h/, Toruniu i twierdzy Toruń /3 h/.
- Nagrody w konkursie krajoznawczym z trasy rajdu.
- Potwierdzenie punktów na Odznakę Turystyki Pieszej i Turysta Przyrodnik.
- Ubezpieczenie NNW.

**Sponsorem XX Rajdu Nadwiślańskiego jest Enea Wytwarzanie.
Rajd został dofinansowany ze środków finansowych Gminy Kozienice.**

Kierownictwo Rajdu:

Kierownik rajdu   Maciej Zajac PTP, IKR, IOP tel. 668-451-785
Sekretariat   Ewa Duma

TERMIN I PROGRAM RAJDU

20.04.2018 r. /piątek/

- 07.30 – 07.40 zbiórka i wyjazd spod Ogrodu Jordanowskiego ul. Kochanowskiego
07.40 – 11.00 przejazd Kozienice – Grójec – Łowicz – Piątek – Tum /205 km/
11.00 – 11.30 zwiedzanie Archikolegiaty Najświętszej Marii Panny i św. Aleksego w Tumie
11.30 – 13.00 przejazd Tum – Ciechocinek /110 km/
13.00 – 14.30 zwiedzanie Tężni i uzdrowiska w Ciechocinku
14.30 – 16.00 przejście piesze Ciechocinek – Słońsk Dolny – Otłoczyn /6 km/
16.00 – 17.15 przejazd Ciechocinek – Toruń – Grubno /65 km/
17.15   zakwaterowanie w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie
                    – obiadowe i czas wolny

21.04.2018 r. /sobota/

- 07.45 – 08.30 śniadanie
08.30 – 08.40 przejazd na trasie Grubno – Chełmno /5 km/
08.40 – 09.30 muzeum Ziemi Chełmińskiej
09.30 – 11.30 zwiedzanie Chełmna z przewodnikiem /2 h/ w tym m.in. kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, renesansowy ratusz, mury obronne i baszta prochowa, kościół pw. św. Ducha, ławeczka zakochanych
11.30 – 12.30 przejazd na trasie Chełmno - Świecie i zwiedzanie zamku krzyżackiego
12.30 – 13.00 przejazd na trasie Świecie – Elektrownia Wodna Żur /20 km/
13.00 – 14.00 zwiedzanie Elektrowni Wodnej Żur
14.00 – 14.45 przejazd na trasie Elektrownia Wodna Żur lub Gródek – rez. przyrody Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego /25 km/
14.45 – 15.30 zwiedzanie rez. przyrody Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego
15.30 – 16.15 przejazd na trasie rez. przyrody Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego Wierzchlas – Chrystkowo /40 km/
16.15 – 17.00 zwiedzanie Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego w Chrystkowie
17.00 – 17.30 przejazd na trasie Chrystkowo – Grubno /20 km/ obiadowe i czas wolny lub ognisko i konkursy

22.04.2018 r. /niedziela/

- 07.15 – 08.45 dla chętnych uczestnictwo w mszy świętej w kościele w Chełmnie
08.45 – 09.30 śniadanie
09.30 – 10.15 wykwaterowanie i przejazd na trasie Grubno – Toruń IV Fort /50 km/
10.15 – 11.00 zwiedzanie Fortu IV Twierdzy Toruń
11.00 – 13.30 przejazd do centrum Torunia i zwiedzanie centrum Torunia z przewodnikiem /2h/
13.30 – 15.00 przejazd na trasie Toruń – Kutno /110 km/
15.00 – 15.45 zwiedzanie Muzeum Bitwy nad Bzurą 1939 w Parku
15.45 – 19.00 przejazd na trasie Kutno – Łowicz – Grójec – Kozienice /200 km/

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Za szkody wyrządzone przez uczestników organizator nie ponosi odpowiedzialności.
- Osobom, które nie zgłoszą się na trasę nie przysługuje zwrot wpisowego.
- Uczestnicy zobowiązani są do przestrzegania Karty Turysty oraz poleceń organizatorów imprezy.
- Rajd odbędzie się bez względu na pogodę - możliwa jest skrócenie lub zmiana programu.

do zobaczenia na trasie